

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Filosofi 1

Tema: Etik i vetenskaplig forskning

Koppling till styrdokument

Undervisningen ska belysa etiska aspekter inom vetenskaplig forskning, inklusive frågor kring forskarens ansvar, konsekvenser av vetenskapliga upptäckter, och de moraliska dilemman som kan uppstå. Eleverna ska få en förståelse för hur etik och vetenskap interagerar och hur olika etiska riktlinjer och normer tillämpas inom forskningsmetodologin.

Kunskapskrav

Eleven redogör för och diskuterar översiktligt centrala frågor som rör etik och ansvar i forskning, samt analyserar etiska dilemman och frågor kopplade till forskningens konsekvenser för individ och samhälle.

Lärarledda instruktioner

Introduktion till etik i forskning (10 min)

- Definiera etik och moral i forskningssammanhang.
- Diskutera vikten av att tillämpa etiska riktlinjer inom vetenskapsfältet.
- Ge exempel på historiska händelser där etik har varit en central fråga.

Forskarens ansvar (15 min)

- Förklara aspekter av forskarens ansvar gentemot försökspersoner och samhället.
- Diskutera informerat samtycke och dess betydelse.
- Ge exempel på situationer där detta ansvar har ifrågasatts.

Etiska riktlinjer och normer (15 min)

- Presentera olika etiska kodexer och riktlinjer, såsom de som finns inom medicinsk forskning eller psykologisk forskning.
- Analysera hur dessa riktlinjer bidrar till etisk praxis.
- Diskutera fall där dessa riktlinjer har överträdits och konsekvenserna av detta.

Reflektion och diskussion (10 min)

- Sammanfatta vad som diskuterats under lektionen.
- Diskutera hur eleverna ser på etiska dilemman i forskningen och hur de skulle handskas med sådana situationer.
- Avsluta med att be eleverna förbereda frågor till nästa lektion.

Aktivitet

Eleverna ska i grupper diskutera ett aktuellt vetenskapligt dilemma och skriva en kort rapport med sin analys ur ett etiskt perspektiv. Rapporten ska inkludera potentiella konsekvenser och förslag på hur forskare kan hantera dilemman.

Exit-ticket

- Vad innebär informerat samtycke och varför är det viktigt?
- Nämn ett etiskt dilemma som kan uppstå i medicinsk forskning.
- Hur kan etiska riktlinjer skydda såväl forskare som försökspersoner?
- Ge ett exempel på ett historiskt fall där forskning bröt mot etiska principer.
- Diskutera en princip som du anser är grundläggande inom forskningsetik.

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en kort essä om ett forskningsområde av deras val, där de beskriver de etiska aspekterna kopplat till detta område. De ska reflektera över eventuella dilemman och ansvarsområden som forskare kan stå inför.

Citat

“Forskning utan etik är som en båt utan roder; den kan gå var som helst, men en del av de mest intressanta passager kommer att leda till katastrofer.” – Anonym

Citatet framhäver vikten av etik i forskningsprocessen, vilket relaterar direkt till tema för lektionen. Det visar på nödvändigheten av att ha riktlinjer som vägleder forskare i deras arbete.

Nästa lektion

Tema för nästa lektion föreslås vara “Makt och ansvar inom forskningen”. Detta tema bygger vidare på diskussionerna i denna lektion och ger möjlighet att utforska hur forskning kan påverka samhällen och vilka etiska krav och ansvar som följer med detta.

Tags: [Lektion](#)